Informacja dotycząca stosowania przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656)

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych nałożyła na Państwową Inspekcję Pracy obowiązki związane z kontrolą ewidencji pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o której mowa w art. 41 ust. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 48 ustawy o emeryturach pomostowych). Od dnia 1 stycznia 2010 r. w ramach realizacji tego obowiązku inspektorzy pracy przeprowadzają czynności kontrolne w razie skierowania przez pracownika skargi w sprawie nieumieszczenia w ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, określonych w art. 3 ust. 1 oraz załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych lub o szczególnym charakterze, określonych w art. 3 ust. 3 oraz załączniku nr 2 do ustawy, skreślenia z ww. ewidencji lub dokonania korekty wpisu do tej ewidencji.

W przypadku braku wykazu lub nieumieszczenia stanowiska pracy, na którym jest zatrudniony skarżący pracownik w wykazie, inspektor pracy ustala, czy pracownik wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Procedura dokonywania kwalifikacji konkretnych prac jest zróżnicowana m. in. w zależności od czynników ryzyka (mikroklimat gorący, bardzo ciężka praca fizyczna, ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała).

W przypadku stwierdzenia, że pracownik wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy, a nie jest umieszczony w ewidencji, inspektor pracy wydaje decyzję o wpisaniu go do ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o której mowa w art. 41 ust. 4 pkt 2 ustawy (w przypadku pracodawcy, który nie prowadzi ewidencji, wydanie nakazu umieszczenia pracownika w ewidencji oznacza obowiązek jej stworzenia). Jeżeli w wyniku kontroli inspektor pracy stwierdzi, że w ewidencji, o której mowa art. 41 ust. 4 pkt 2 ustawy został umieszczony pracownik który nie wykonuje prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wydaje decyzję nakazującą wykreślenie pracownika z ewidencji. Natomiast gdy inspektor pracy ustali, że wpis do ewidencji zawiera niepełne bądź błędne dane określone w art. 41 ust. 3 pkt 2 ustawy, wydaje decyzję nakazującą sporządzenie korekty dokonanego wpisu do tej ewidencji.

Od początku 2010 r. do okręgowych inspektoratów pracy wniesiono 723 skargi, o których mowa w art. 41 ust. 6 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, dotyczące nieumieszczenia pracownika w ewidencji pracowników wykonujących pracę w

szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Zaznaczyć należy, że przeważająca liczba skarg (607) wpłynęła do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach.

Inspektorzy pracy wydali 30 decyzji nakazujących wpisanie pracownika do ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i 79 decyzji nakazujących korektę dokonanego wpisu.

W 21 przypadkach wydano decyzje umarzające postępowanie w sprawie wpisu do ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (m. in. w razie stwierdzenia, że wykonywana przez pracownika praca nie spełnia kryteriów kwalifikujących do prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze).

W tym czasie do okręgowych inspektoratów pracy skierowano około 900 pytań (pisemnych i ustnych) dotyczących wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz zasad stosowania ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Około 650 pytań dotyczyło tworzenia wykazu stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, natomiast pozostałe pytania dotyczyły ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.